

Stortingets finanskomité
0026 Oslo

Oslo, 22. oktober 2009

NHOs kommentarer til Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2010

Næringslivets Hovedorganisasjon vil med dette kommentere Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2010. NHO mener budsjettet er så ekspansivt at det kan bidra til at renten må settes opp raskere i Norge enn i utlandet. Vi er videre bekymret for at budsjettet forsterker strukturelle utfordringer i norsk økonomi og ikke fremmer vekstevnen i tilstrekkelig grad. Dermed øker oljeavhengigheten.

NHO er enig med regjeringspartiene som i Soria Moria II-erklæringen slår fast at det er nødvendig med en sterk konkurranseutsatt sektor for å opprettholde og styrke velferden vår. Samtidig ser den økonomiske utviklingen nå ut til å bevege seg langs to svært ulike spor: I offentlig sektor og deler av det hjemmemarkedsbaserte næringslivet øker aktiviteten, mens den markeds- og kostnadsmessige usikkerheten er stor i eksportnæringer og øvrig konkurranseutsatt næringsliv.

NHO ber derfor Stortinget legge vekt på følgende i behandlingen av statsbudsjettet:

- Utsette satsinger slik at budsjettet samlet sett blir mindre ekspansivt med lavere oljepengebruk. Dette vil gi grunnlag for mindre raske renteøkninger og svakere kronekurs som vil avhjelpe situasjonen for konkurranseutsatt næringsliv.
- Omprioritere innenfor et strammere statsbudsjett for å øke innsatsen på vekstfremmende skattereduksjoner og investeringsløft for forskning og samferdsel i tråd med forutsetningene for handlingsregelen.

Våre vurderinger fremgår av *NHOs kommentarer til Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2010*, vedlagt. Vi viser også til eget brev om skatte- og avgiftsopplegget i Prop. 1 L.

Vennlig hilsen
NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON

Paul-Christian Rieber
President

Vedlegg: NHOs kommentarer til statsbudsjettet for 2010

NHOs kommentarer til Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2010

1. Oppsummering av NHOs forslag

NHOs hovedprioriteringer:

- Utsette satsinger slik at budsjettet samlet sett blir mindre ekspansivt med lavere oljepengebruk. Dette vil gi grunnlag for mindre raske renteøkninger og svakere kronkurs som vil avhjelpe situasjonen for konkurranseutsatt næringsliv.
- Opprioritere innenfor et strammere statsbudsjett for å øke innsatsen på vekstfremmende skattereduksjoner og investeringsløft for forskning og samferdsel i tråd med forutsetningene for handlingsregelen.

Forslag på skatte- og avgiftsområdet:

- Avskrivningssatsen for maskiner bør beholdes på 30 prosent permanent, og den samme satsen bør gjelde for utstyr som tjener produksjonsformål.
- Formuesskatten på arbeidende kapital bør fjernes. Inntil det er gjennomført bør 80-prosentregelen gjeninnføres.
- Det bør innføres en nøytral momsordning for statlig virksomhet, blant annet i helseforetakene.
- Fritaket for autodieselavgift for biodiesel bør videreføres.

Forskning og innovasjon:

- Forskningsinnsatsen bør styrkes ytterligere slik at målet om 3 prosent av BNP til forskning kan nås i 2020.
- Bevilgningene til Brukerstyrt Innovasjonsarena (BIA) bør økes.
- Det bør innføres adgang til direkte fradragsføring av FoU- kostnader.
- SkatteFUNN-ordningen bør utvides ytterligere, blant annet ved å oppheve innstrammingene fra 2007 og utvide ordningen for forskningsintensive, unge bedrifter.
- Ordningene med innovasjonslån og landsdekkende etablererstipend i Innovasjon Norge bør styrkes.

Samferdsel:

- Etterslepet i Nasjonal transportplan (NTP) bør tas igjen så raskt som mulig.
- Det bør åpnes for økt bruk av prosjektfinansiering for raskere framdrift i prosjekter på veg og jernbane.
- Kollektivinnsatsen bør styrkes, spesielt i storbyområdene.

2. Den økonomiske situasjonen

Norge er på vei mot en tosporsøkonomi

Den økonomiske utviklingen ser nå ut til å bevege seg langs to svært ulike spor. Mens offentlig sektor og deler av det hjemmemarkedsbaserte næringsliv øker aktiviteten, er den markeds- og kostnadmessige usikkerhet stor i eksportnæringer og valutasensitivt næringsliv.

Overkapasiteten i mange internasjonale markeder har bygget seg opp gjennom finanskrisen og er nå meget stor. Selv med en moderat økonomisk oppgang vil det kunne ta lang tid før veksten i internasjonal økonomi blir bærekraftig. Den norske næringsstrukturen er avhengig av at overkapasiteten reduseres slik at investeringene igjen vil øke. I en situasjon der markedene i beste fall beveger seg sidelengs blir det spesielt viktig å opprettholde konkurranseevnen.

NHOs medlemsbedrifter – både i spesielt valutafølsomme næringer som industri og reiseliv, og i bygge- og anleggsnæringen – vurderer markedssituasjonen i 2010 som utfordrende, og frykter fall i både salgspriser, omsetning og lønnsomhet neste år. Byggenæringens landsforenings siste prognoser tilsier ytterligere reduksjon i sysselsettingen i utførende del av byggenæringen neste år med 16.000, totalt er sysselsettingen redusert med over 30.000 i perioden 2008-2010.

Store utfordringer for konkurranseutsatt næringsliv

Mye tyder på at renter, valutakurs, produktivitet og lønnskostnader kan utvikle seg ugunstig i forhold til våre handelspartnere og dermed bli en stor utfordring i kampen om markedsandeler. Dertil kommer at situasjonen med manglende konkurranse, strenge vilkår og lav utlånskapasitet i kredittmarkedene for bedrifter vil kunne bremse oppgangen i omsetning, investeringer og teknologifornyelse. Det er de bedriftene som konkurrerer med utlandet som er hardest rammet av krisen og som også taper mest på et ekspansivt statsbudsjett.

Fare for raskere renteøkninger og sterkere kronekurs

Kronekursen har styrket seg mye siden sommeren. Ved fremleggelsen av statsbudsjettet lå norske timelønnskostnader i industrien regnet i felles valuta 49 prosent høyere enn i våre konkurrentland mot 43 prosent som gjennomsnitt for 2008 og 32 prosent da kronen var på sitt svakeste i 4. kvartal 2008. Hensynet til konkurranseutsatt næringsliv tilsier at det er lite rom for en særnorsk renteøkning som kan styrke kronekursen ytterligere.

Vi frykter at det ekspansive statsbudsjettet vil forverre situasjonen. Derfor burde statsbudsjettet ha lagt opp til en langt mindre oljepengebruk enn forslaget innebærer. I tillegg burde den delen av krisetiltakene som treffer industri og annet konkurranseutsatt næringsliv vært videreført. Svekkede avskrivningsregler på maskiner og utstyr vil redusere investeringer og gi mindre nyskaping i den krisetiden norsk næringsliv fortsatt er inne i.

Det blir spesielt viktig å følge kredittsituasjonen i bedriftslånemarkedet fremover for å unngå at manglende kreditttilgang bremser utviklingen ytterligere.

Nødvendig med tydelige prioriteringer på statsbudsjettet

Også i et strammere budsjett er det mulig å omprioritere for å øke satsingen på områder som

har særlig betydning for å skape morgendagens arbeidsplasser. De tre viktigste satsingsområdene er samferdsel, forskning og næringsvennlig skattepolitikk. Dette er i tråd med handlingsregelen fra 2001 som alle senere regjeringer har sluttet seg til.

Fortsatt økning i ledigheten bør tilsi en kraftfull satsing på områder som er viktig for konkurranseutsatte bedrifter og som styrker økonomiens langsiktig vekstevne.

Behov for modernisering i offentlig sektor

For å mestre velferdssamfunnets utfordringer, og for å raskere komme tilbake til handlingsregelen, må offentlig sektor organiseres mer effektivt gjennom nye reformer, mer konkurranse og modernisering slik som blant annet den første Stoltenberg-regjeringen arbeidet med.

Større og sterkere kommuner er tiltak som vil bidra til både reduserte kostnader og bedre tjenestetilbud for befolkning og næringsliv. Det bør derfor gjennomføres en strukturreform som sikrer en ny kommuneinndeling med utgangspunkt i funksjonelle bo- og arbeidsregioner.

NHO mener prosjektfinansierings og alternative samarbeidsmodeller bør brukes i større grad i Norge. Dagens prosjektgjennomføring er lite effektiv ressursbruk. Plankapasiteten er for lav og planprosessen tar for lang tid. Alternative finansierings- og gjennomføringsmodeller innenfor alle sektorer vil gi klare tids- og kostnadsbesparelser både for næringslivet og samfunnet for øvrig.

Høye mål, men manglende tiltak i klimapolitikken

Vi står foran store samfunnsmessige omstillinger på grunn av klimautfordringene. Regjeringen har satt seg høye mål i klimapolitikken, men de forslag som ligger i budsjettet gjenspeiler ikke dette ambisjonsnivået. Selv om det er positive elementer i budsjettforslaget, viser det ingen helhetlig og tilstrekkelig opptrapping. Det er behov for et krafttak innenfor teknologiutvikling, i tillegg til CCS, og det må komme incitament som kan bidra til en betydelig energieffektivisering i bygg. På transportsiden er det positive signaler knyttet til bilavgiftene, mens økning av biodieselavgiften fører i gal retning.

Fortsatt alvorlig i kredittmarkedene

Kredittilsynet gjennomgikk i sommer regnskapene til alle bankene i Norge og uttalte den 24.8.2009: *"Kredittilsynet legger vekt på at bankene tar i bruk muligheter til å styrke egenkapitalen, både gjennom Statens finansfond og i kapitalmarkedet, slik at ikke egenkapitalen skal hindre en god dekning av lånebehovene i næringslivet"* Vi kan nå konstatere at bankene bare i begrenset grad har styrket egenkapitalen. Blant NHOs medlemsbedrifter er tiltroen til at norsk bankvesen skal klare å levere kreditt til næringslivet svak.

I følge Nasjonalbudsjettet for 2010 har Statens Finansfond inne søknader fra banker på tilførsel av kjernekapital på i alt 6,7 mrd kroner som tilsvarer 13 prosent av fondet. Statens obligasjonsfond er også på 50 milliarder. Av dette fondet er 5,5 mrd. kroner lånt ut.

For tidlig å avblåse finanskrisen

Etter NHOs oppfatning er det for tidlig å avblåse finanskrisen. I 2010 vil norsk næringsliv trenge kapital både til å utvikle og omstille produksjonen for å møte konkurransen og oppgangen i etterspørsel etter varer og tjenester.

Det springende punktet er ikke at det tilsynelatende er en bedre balanse i finansmarkedet men at det norske finansmarkedet mangler kapasitet til å dekke bedriftenes finansieringsbehov. Dette problemet kan bli verre utover i 2010 både fordi bankene kan få svekket soliditet på grunn av økte tap på utlån og fordi kravene til bankenes rating skjerpes internasjonalt.

NHO mener at Statens obligasjonsfond burde vært brukt mer aktivt og at det fortsatt kan arbeides med virkemidler som kan styrke konkurransen i bankmarkedet for lån til næringsvirksomhet. NHO har tidligere pekt på at det kan opprettes en ordning der GIEK deltar med garantier til lån til viktige næringsformål. En slik ordning vil kunne øke de mellomstore bankenes evne til å konkurrere om lån til næringslivet. Dette og andre grep bør vurderes i sammenheng med statsbudsjettet for 2010. Risikolåneordningen i Innovasjon Norge bør økes ytterligere.

3. Arbeidsmarkedet

Arbeidslinja bør prioriteres

NHO er fornøyd med at sentrale tiltak er videreført i arbeidsmarkedspolitikken. Endringene i permitteringsregelverket og styrkingen av arbeidsmarkedstiltakene er viktige grep i å bekjempe korttids- og langtidsledighet. Arbeidslinja må legges til grunn for den samlede politikk for velferd og arbeid. Først og fremst handler om å få flere inn i arbeidsstyrken og sørge for at de som er yrkesaktive ikke forsvinner ut. Den viktigste langsiktige begrensningen for vekst i norsk økonomi fremover vil være tilgangen på kompetent arbeidskraft. På kort sikt er det derfor viktig å sørge for at stigende arbeidsledighet ikke fører til permanent frafall fra arbeidsstyrken.

Arbeidsavklaringspenger må innføres som fastsatt

Innføringen av arbeidsavklaringspenger fra og med 1. mars 2010 er et viktig virkemiddel for å nå NAV-reformens mål om mer helhetlig bistand og bedre oppfølging av brukerne, og vil kunne bidra til at flere kan komme raskere tilbake i arbeid. Dette er viktig for å gjennomføre arbeidslinja. NHO registrerer at Regjeringen skriver i Statsbudsjettet at det knytter seg en viss usikkerhet til ikrafttredelsesdatoen, og at innføringen vil bli krevende for NAV, sett i lys av etatens samlede utfordringer. NHO er innforstått med at innføringen er omfattende, men er ikke tilfreds med at det signaliseres usikkerhet om ikrafttredelsen av reformen selv etter at den har blitt utsatt fra 1. oktober 2009 til 1. mars 2010. Arbeidsevnevurdering er en viktig metode som må tas i bruk dersom arbeidslinja skal lykkes

Stabil utvikling i sykefraværet fram til i vår

Sykefraværet har siden 2006 og frem til 2008 vært stabilt, til tross for høykonjunktur og stramt arbeidsmarked. I vår er det registrert økt sykefravær og det er lagt inn høye tall for forventet vekst i sykepengegrunnlag og sykepengetilbøyelighet, med 7 prosent for begge, for 2009. Dette får også budsjettmessige konsekvenser for 2010. Spørsmålet er om økt

sykefravær er av midlertidig karakter, blant annet knyttet til finanskrise og en mulig pandemi.

NHOs medlemsbedrifter er opptatt av å redusere sykefraværet. Sykefravær medfører både direkte og indirekte kostnader for en bedrift i form av redusert produktivitet og lønnsomhet. Erfaringene viser at de bedriftene som gjør et systematisk sykefraværarbeid får de beste resultatene. I tillegg vil en mer prioritert oppfølging fra NAVs side gi positiv effekt på dette arbeidet.

NHO-bedriftene har redusert sykefraværet

NHO har sammenlignet utviklingen i det legemeldte fraværet for NHOs medlemsbedrifter og landet for øvrig. Fra 1. kvartal 2004 til 2. kvartal 2009 er det legemeldte fraværet i NHOs medlemsbedrifter redusert med 20,8 prosent, mens nedgangen for øvrig er på 13 prosent. Det måles da fra det tidspunkt da IA-virkemidlene var operative. For å utjevne variasjoner mellom kvartalene regnes det på et glidende gjennomsnitt. NHO-bedriftene har altså vært en vesentlig bidragsyter for å få sykefraværet i Norge ned på et stabilt lavere nivå.

4. Skatter og avgifter

Avskrivingsraten på 30 prosent bør gjøres permanent

Det ble tidligere i år som ledd i krisepakken innført skattetiltak som spesielt hjelper konkurranseutsatte bedrifter. Det viktigste er en ekstraordinær åpningsavskrivning på 10 prosent på nye investeringer som foretas i 2009 i driftsmidler som faller under saldogruppen maskiner mv. Den alminnelige satsen for saldoavskrivninger i maskingruppen er 20 prosent. Som et krisetiltak ble den økt til 30 prosent for investeringer i 2009.

NHO mener dette tiltaket vil bidra til å styrke det norske skattesystemets konkurransevne, og derfor bør gjøres permanent. Uansett bør det forlenges da mange konkurranseutsatte bedrifter også kommende år står overfor spesielt store utfordringer. Provenyvirkningene er heller ikke særlig store. Det dreier seg om forskyvning av skatt over tid. Den reelle skattelettelsen er rentefordelen av en skattekreditt i forhold til de reglene som foreslås for 2010.

30 prosent avskrivingsrate også for utstyr som tjener produksjonsformål

Våre naboland har både høyere avskrivingsrater og følger i større grad et funksjonalitetsprinsipp ved grupperingen av de ulike driftsmidlene. Klassifiseringen av driftsmidler bør endres slik det legges avgjørende vekt på driftsmidlets funksjon. Det innebærer at utstyr som tjener produksjonsformål plasseres i maskingruppen selv om de i henhold til fysisk utrustning kan være å anse som anlegg. Dette vil gi langt bedre skattemessige vilkår for investeringer i store industrianlegg og er av betydning for lokaliseringen av slike. Tiltaket vil bidra til mer investeringer i Norge i høyteknologiske arbeidsplasser.

Formuesskatt på arbeidende kapital bør fjernes

Det som særlig skiller skattene for norsk næringsliv fra andre land er den særnorske formuesskatten. Ti næringsorganisasjoner og et flertall av velgerne ønsker å kutte den særnorske formuesskatten på arbeide kapital - skatten på selve arbeidsverktøyet i bedriftene.

Det er positivt at bunnfradraget for formuesskatt øker og at totalt proveny for formuesskatt reduseres. Dette betyr imidlertid i praksis lite for næringsdrivende som satser sine penger på å bygge opp bedrifter og arbeidsplasser. Formuesskatten på egenkapital i bedrifter er tilnærmet like stor som før. Det er skuffende at regjeringen ikke foretar noen lettelser når det gjelder formuesskatt på arbeidende kapital. I OECD er det bare Frankrike og Sveits som fortsatt har formuesskatt i tillegg til Norge. I Frankrike er det unntaksregler for næringskapital; i Sveits er formuesskattesatsene meget lave.

Det er særnorsk at vi ikke har noen begrensingsregel for total beskatning i forhold til inntekt, som normalt regnes som grunnlaget for betalingsevne. Formuesskatten legger en stor stein til børen av effektiv skatt for privatpersoners investeringer i bedrifter. I det minste bør 80-prosent regelen gjeninnføres.

Sverige opphevet sin formuesskatt i 2007. Den sosialdemokratiske opposisjonen har nylig fremmet et forslag i Riksdagen om å gjeninnføre formuesskatten. Interessant nok vil opposisjonen i henhold til forslaget fortsatt gi fritak for arbeidende kapital slik det var før den siste delen av formuesskatten ble fjernet. Dessuten inkluderer forslaget en begrensingsregel som sier at samlet skatt ikke skal overstige 60 prosent av inntekten, og i tillegg skal det uansett være et maksimalt tak på 5 millioner kroner (10 millioner kroner for par) i samlet formuesskatt. Dette viser at sosialdemokratene i Sverige ser hvilke uheldige skadevirkninger formuesskatten kan ha på næringsutviklingen hvis man ikke legger inn tilstrekkelige begrensninger.

Nøytral momsordning for staten og helseforetakene

Dagens merverdiavgiftsregelverk gir statlige enheter og helseforetak et økonomisk motiv til å utføre avgiftspliktige tjenester med egne ansatte fremfor å kjøpe slike tjenester fra private bedrifter. Årsaken er at offentlig sektor i hovedsak ikke har fradragsrett for inngående merverdiavgift. Som et eksempel kan nevnes at et sykehus som kjøper renholds- og vaktjenester vil få en økt kostnad på 25 prosent i form av merverdiavgift i forhold til om disse tjenestene utføres med egne ansatte.

Det er et grunnleggende prinsipp at merverdiavgiftsregelverket ikke skal føre til konkurransevridning. NHO ber derfor om at det innføres en nettobudsjetteringsordning, som vil føre til at merverdiavgiften ikke blir styrende for om man velger å utføre tjenester med egne ansatte eller kjøpe tjenestene fra andre. En slik ordning vil ivareta hensynet til likeverdige konkurransevilkår.

Tiltaket har ingen negative provenyeffekter for staten, men kan føre til at man får mer helse for hver krone som bevilges til sykehusene. Momsomlegging bidrar også til nødvendig modernisering av offentlig sektor. I sykehusene brukes om lag 14 prosent av budsjettet til ikke-medisinske tjenester. Erfaring fra svenske sykehus viser at bruken av eksterne leverandører har ført til besparinger på mellom 20 og 25 prosent for denne typen tjenester. I tillegg viser erfaringene at eksterne samarbeidspartnere ofte kan bidra til nytenking om arbeidsprosesser og arbeidsfordeling, f.eks. ved at servicepersonalet kan overta merkantile oppgaver fra helsepersonell, hvilket frigjør tid for den helseansatte som de kan benytte til mer pasientrettede oppgaver.

Fritak for autodieselavgift på biodiesel bør beholdes

Ordningen med avgiftsfritaket på biodiesel har ført til at flere transportselskaper tar i bruk alternativt drivstoff i den grad det er tilgjengelig i markedet. Etter planene skal godt over 1000 vogntog og andre lastebiler på norske veier kjøre på biodieselblandinger fra 2011-2012. Forutsigbart avgiftsfritak for biodrivstoff er ett av hovedvilkårene for at planene kan iverksettes.

Forslaget om å likestille biodieselavgiften med vanlig dieselavgift setter selskapenes planer på vent av økonomiske årsaker. Dette vil med stor sannsynlighet stoppe satsingen på biodiesel og produksjon av biodiesel i Norge siden biodiesel uten avgift kun av og til vil være lønnsomt.

Myndighetenes signal etter dette er at den mest forurensende dieselen er likestilt med en mer bærekraftig løsning. Samtidig innebærer avgiftssignalet at myndighetene vil velge påbud i stedet for stimulerings tiltak overfor en bransje som selv satser i rett retning. Det gir heller ikke forutsigbarhet for næringslivet. Dette er uheldige og skadelige signaler, jfr. også innspill fra miljøorganisasjoner som Zero.

5. Forskning og innovasjon

Viktig vekst på forskning, men forskningsmålet bør nås

NHO er fornøyd med den foreslåtte økning på forskningsbudsjettet med åtte prosent. Dette gir en god realvekst, men er ikke nok til å nå målet om at den norske forskningsinnsatsen skal opp på tre prosent av BNP innen 2020. I forbindelse med forskningsmeldingen i april svekket regjeringen 3 prosentmålet ved å fjerne tidsfristen. Det må en ekstraordinær innsats til for at forskningsmålet skal kunne nås.

Det er positivt at regjeringen vil øke satsingen på vitenskapelig infrastruktur slik at den utgjør 140 mill kr i 2010 og 280 mill kr i 2011. Videre er NHO tilfreds med at Nærings-Ph.D. ordningen får en vekst på 50 mill. kr. Satsingen på klimaforskning, maritim forskning og kommersialisering av marin bioprospektering er også positivt.

Rammen for Innovasjon Norges innovasjonslåneordning bør styrkes betydelig mer enn de 200 mill (opp fra saldert 2009-budsjett) regjeringen har foreslått i statsbudsjettet. Økningen av rammen med 600 mill som lå i krisepakken bør opprettholdes, da alt tyder på at etterspørselen etter dette vekstfremmende virkemidlet fortsatt vil være stor blant konkurranseutsatte bedrifter i 2010.

Det samme gjelder for den populære ordningen med landsdekkende etablererstipend, hvor krisepakken ramme på 150 mill bør opprettholdes i stedet for de 50 mill som er foreslått bevilget i statsbudsjettet for 2010.

Brukerstyrt Innovasjonsarena (BIA) bør styrkes

Det er skuffende at Brukerstyrt Innovasjonsarena (BIA) kun vokser med 25 mill.kr i forhold til 320 mill.kr i saldert budsjett 2009. Dette har som konsekvens at Forskningsrådet ikke kan sette i gang nye BIA-prosjekter i 2010, som er meget uheldig. NHO har foreslått at rammen for BIA økes til 1 milliard kroner, fordi mange lovende prosjekter blir avvist på grunn av for

trange rammer. NHO er heller ikke tilfreds med rammen når det gjelder basisbevilgninger til instituttene.

Innfør direkte fradragsføring av FoU- kostnader

Forskning og utvikling (FoU) er avgjørende for å sikre økonomisk vekst i fremtiden. Det er derfor skuffende at man i budsjettet ikke har prioritert bedre rammebetingelser for norsk forskning. Mens mange europeiske land tillater direkte fradragsføring av FoU-kostnader, er det bare begrenset adgang til dette i Norge. NHO mener at disse reglene må forbedres slik at det gis adgang til direkte fradragsføring av FoU kostnader. Dette er tidligere foreslått av representanter fra Senterpartiet i dokument nr 8:90 (2004 -2005).

Utvidelse av SkatteFUNN – Forskningsintensive Unge Bedrifter

NHO er tilfreds med at SkatteFUNN blir videreført med de utvidede rammene som kom i forbindelse med tiltakspakken i januar. Imidlertid bør SkatteFUNN utvides ytterligere, blant annet ved å oppheve den uheldige innstramningen som ble innført fra 1. januar 2007.

I tillegg foreslår NHO at SkatteFUNN-ordningen gjøres mer gunstig for forskningsintensive, unge bedrifter, det vil si bedrifter som er 8 år eller yngre, og hvor forskning og utvikling utgjør minst 15 prosent av driftsutgiftene. For disse bedriftene er vårt forslag at støttesatsen økes fra 20 til 30 prosent og at taket heves til 45 millioner kroner.

6. Samferdsel

Positiv vekst på samferdsel, men Nasjonal transportplan bør oppfylles

NHO er positive til at regjeringen gjennom de senere års statsbudsjett har løftet bevilgningene til samferdsel. Fra og med budsjettet for 2006 har bevilgningene til vei og jernbane økt med henholdsvis 29 pst og 65 pst i 2009.

På tross av denne økningen ligger imidlertid bevilgningene godt over 2 mrd. kr. under Stortingets vedtatte ramme for Nasjonal transportplan. Med et så ekspansivt budsjett som statsbudsjettet for 2010 representerer, hadde NHO forventet at vekstfremmende tiltak i samferdselsektoren var i tråd med regjeringens eget NTP-vedtak. Lønnsomme prosjekter med størst nytte bør prioriteres.

På tross av at regjeringen varsler en gradvis opptrapping med størst innsats i slutten av NTP-perioden, er dette urovekkende ikke minst fordi vi må regne med strammere budsjetter i årene fremover. NHO vil denne sammenheng minne om regjeringens løfte for kommende NTP-periode om å bruke 100 milliarder mer på samferdsel sammenlignet med forrige periode. Det er svært viktig at dette etterslepet tas igjen så raskt som mulig.

NHO vil også bemerke at dagens kryssubsidiering av lufthavnene er uheldig og både fører til samfunnsøkonomisk tap og vridning av investeringene til prosjekter med lav avkastning, mens viktige prosjekter utsettes. Kryssubsidieringen bør derfor erstattes av en tilskuddsordning for de ulønnsomme flyplassene. Avinors finansielle rammebetingelser må tilpasses selskapets store investeringsutfordringer fremover, og bidra til å holde luftfartsavgiftene nede i en utfordrende til for flyselskapene.

Prosjektfinansiering er nødvendig for raskere framdrift

NHO mener det er skuffende at regjeringen i budsjettforslaget ikke varsler økt bruk av prosjektfinansiering og alternative finansieringsformer, på tross av en bred og tverrpolitisk enighet om dette på Stortinget. Dagens prosjektgjennomføring er lite effektiv ressursbruk. Plankapasiteten er for lav og planprosessen tar for lang tid. Alternative finansierings- og gjennomføringsmodeller for samferdselsprosjekter i NTP vil gi klare tids- og kostnadsbesparelser både for næringslivet og samfunnet for øvrig.

Behov for sterkere kollektivsatsing

Statsbudsjettforslaget representerer en svak satsing på kollektivtransport i norske byområder. Regjeringen foreslår kun en opprettholdelse av nivået på belønningsordningen for bedre kollektivtransport og mindre bilbruk i budsjettet for 2010. En betydelig mer offensiv satsing på kollektivtransport vil være et vesentlig bidrag til miljøforbedringer og bedre fremkommeligheten også for næringslivets transport.